

VALEH HACILAR
ULUSLARARASI ELMİ-MƏDƏNİ
ARAŞDIRMALAR VƏQFİ

ULU BABAN KİM OLUB?

IV KİTAB

*(Arıxlı, Kolayır, Molla-Əhmədli, Bala Muğanlı, Hasanxocalı
və Daşdıqullar kəndləri – XIX yüzilə aid kameral təsvirlər)*

Bakı – 2019

TƏRTİBÇİLƏR:

Valeh HACILAR
filologiya üzrə elmlər doktoru, professor

Fəxri VALEHOĞLU
tarix üzrə elmlər doktoru

Redaktor: Namiq Valehoğlu - Hacılar
Azərbaycan Respublikasının
Əməkdar mədəniyyət işçisi

Sponsor:

Ulu baban kim olub? IV kitab (*Arıxlı, Kolayır, Molla-Əhmədli, Bala Muğanlı, Hasanxocalı və Daşdıquallar kəndləri – XIX yüzilə aid kameral təsvirlər*), tərtib edənlər: **V.Hacılar, F.Valehoğlu**, Bakı: “Kooperasiya” nəşriyyatı, 2019, s.

“Ulu baban kim olub?” seriyasından 2005-ci ildə nəşr olunmuş ilk kitabda yurddaşlarımıza Borçalı mahalının Bolus-Kəpənəkçi kəndinin, 2006-cı ildə nəşr olunmuş 2-ci kitabda Darvaz kəndinin, 2019-cu ildə nəşr olunmuş 3-cü kitabda isə Faxralı, Saraçlı, İmirhasan və Qoçulu kəndlərinin XIX əsrə aid kameral təsvirləri təqdim olunmuşdur. Bu kitab həmin dövrdə Arıxlı, Kolayır, Molla-Əhmədli, Bala Muğanlı, Hasanxocalı və Daşdıquallar kəndləri sakinləri olan ulu babalarımızı əhatə edir. Nəşrə hazır olan sonrakı kitablarda digər kənd və yörələrimizin ulularına dair bilgiler veriləcək.

H 0503229412-183
124-2019

© Valeh Hacılar Beynəlxalq Elmi-Mədəni Araşdırmalar Vəqfi;
“Soydaş” İctimai Birliyi

*Kitabı ulu babalarımızın müqəddəs
ruhlarına bağışladıq.
V.H., F.V.*

ULU TARİXİMİZİN MÜQƏDDƏS SƏHİFƏLƏRİ

Yaşadıqları dövrdən asılı olmayaraq, hər bir nəslə daima düşündürən və maraqlandıran məsələlərdən biri də ulu babalarının kimliyi məsələsi olub. Heç olmazsa beş-on arxa əvvəlki ulu babalarımızın adlarını və, əgər mümkünsə, təxmini təvəllüd tarixlərini müəyyənləşdirmək hamımızın müqəddəs istəyi olmamışmı? Bu istəyin təbiiliyini milli mənəviyyatla ilgili hamının öz keçmişini ilə öyünüb fəxr etməsi, gələcək nəsllə ulu babalarına dair müxtəlif bilgilərin verilməsi, müqəddəs məzarlıqlarda uyuyanların kimliyinin, təxmini də olsa, müəyyənləşdirilməsi, onların yaşadıqları dövrün ictimai-siyasi və mədəni həyatında mövcud ola biləcək izlərinin aşkarlanması, ənənə ilə bağlı, uluların adlarının sonrakı nəsillərdə yaşanması, nəsil şəcərəsinin (soy kötyünün) tərtibi və gələcəyə ötürülməsi və bu kimi müxtəlif amillərlə izah etmək olar.

Ulu babalarımızın kimliyini öyrənmək həm də yaşadığımız ərazinin, doğma yurdumuzun tarixini öyrənmək deməkdir. Çünki, tarixi yaradan məhz insanlar olub və şəxsiyyətsiz də bəşər tarixindən danışmaq mümkün deyildir. Odur ki, gerçək tariximizi araşdırmaq üçün ilk növbədə mövcud rəsmi tarixi qaynaqlar aşkarlanmalı və nəzərdən keçirilməlidir.

Gürcüstan dövlət arxivlərində mühafizə olunan XIX yüzillə dair kameral siyahılar - vergi-maliyyə və yaxud təhriş dəftərləri Gürcüstan qarapapaqlarının toplu halda yaşadıqları ərazilərə və onun sakinlərinə aid ən önəmli rəsmi tarixi sənədlər sırasındadır. Çar Rusiyası XIX yüzillərin lap əvvəllərindən etibarən ilhaq edilən mahal və vilayətlərdə iqtisadi siyasəti qaydaya salmaq və beləliklə

özünün üsul-idarə sistemini möhkəmləndirmək məqsədilə inzibati ərazilərdə bölgü aparıb mövcud yaşayış yerlərində vergi ödəyənlərin dəqiq adlarını, atalarının adını, yaşlarını, ailə və dini tərkibini və s. müəyyənləşdirən təhrir dəftərləri tərtib etdirirdi. İlk siyahılardakı ailə başçılarının böyük bir qismi XVIII yüzilin II yarısında anadan olmuş şəxslər idi. Bu və ya digər özəl xüsusiyyətlərinə görə, dövlətin rəsmi sənədləri olmasına baxmayaraq, həmin dəftərlərin elmin tarixi coğrafiya, onomastika, iqtisadiyyat, toponimika, sosiologiya və digər sahələrinin təbiiqi üçün böyük əhəmiyyəti var. Onu qeyd etmək lazımdır ki, bu dəftərlərdə təkcə ailənin kişiləri adbaad qeyd olunur (Molla-Əhmədli kəndinin 1823-cü ilə aid kameral təsvirləri istisna olmaqla), bəzən qadınların ümumi sayı göstərilirdi. Bunun başlıca səbəbi o idi ki, kəndin istifadəsində olan torpaq vergilərini kəndlilər icmalıyla ödəyirdilər. Torpaqlar bir neçə ildən bir icmaların 15 yaşına çatmış kişiləri arasında bölünür, vergi də ailədəki kişilərin ümumi sayına uyğun olaraq müəyyənləşdirilirdi. Borçalı mahalında dövlət torpaqları ilə yanaşı, sahibkar torpaqları da var idi. Dövlət torpaqlarını becərən kəndlilər xəzinənin, yəni dövlətin ixtiyarında idi və dövlət kəndliləri adlanırdı. Sahibkar torpaqlarını becərən kəndlilərə sahibkar kəndliləri deyilirdi. Təhrir dəftərlərindəki siyahılarda dövlət və sahibkar kəndli ailələri ilə yanaşı, ağa-bəy və ruhani ailələri imtiyazlı zümrələr kimi çox vaxt ayrıca qeyd olunurdu. Rusiya təhrir dəftərlərinin böyük əksəriyyətində Borçalı torpaqları Rusiya inzibati-ərazi sistemində vahid bölgə statusuna sahib ərazi kimi (əvvəlcə Tiflis quberniyası tərkibində mahal, sonra qəza kimi) göstərilirdi.

Dövlət arxivində aşkarladığımız mətnlərin oxunması və nəşrə hazırlanması zamanı ortaya çıxan başlıca problem əsasən əlyazmalardan bəzilərinin naqis olması, dəftərləri tərtib edən məmur və katiblərin xəttinin çətinliklə oxunmasıdır. Odur ki, bir neçə adın oxunuşunda şərtiliyə yol verilmiş, belə adların qarşısında mötərizədə sual (?) işarəsi qoyulmuşdur. Lakin belə isimlər çox azdır.

Əlyazmalarda rusca yazıya alınan yer və şəxs adları dilimizə uyğunlaşdırılmış şəkildə oxuculara təqdim olunur (Məsələn: “Veli” – “Vəli”). “Alı” və yaxud “Əli” kimi adların (əlyazmalarda “Ali”) oxunuşunda şərtilik də təbii qəbul olunmalıdır. Başqa bir misal: “Pənah” sözü əlyazmada açıq-aşkar “Папа” (“Baba”) kimi oxunur. Rus qrafikasında “h” hərfinin olmaması, “h” samitinin isə əlyazmada “п” kimi oxunması bu adın oxunuşunda mexaniki qeyri-dəqiqliyə səbəb olur, əlyazmada “Папа” yazılsa da, bu ad “Папа” (“Baba”) kimi oxunur. Şübhəsiz ki, bu qəbildən olan qeyri-dəqiqliklərə bəzi başqa isimlərdə də təsadüf oluna bilər. Bəzi şəxs adlarının yazılışının da, əlyazmada olduğu kimi, yerli şivəyə uyğunluğu saxlanılmışdır (məs.: İsmeyil, Söyün, Usub, Ocaxverdi, Eyif və s.).

O da maraqlıdır ki, keçmişdəki ulu babalarımızın adlarının böyük əksəriyyəti qohumluq tellərinə və ənənələrə söykənərək üç-beş, hətta on arxa sonra da təkrarlanır. Odur ki, nəsil ağsaqqalları və ağbirçəkləri bu adların düzgün oxunuşunu asanlıqla müəyyən-ləşdirə bilər.

Dəftərlərdəki bəzi statistik rəqəmlər və sonrakı təhrir dəftər-lərindəki yaş hədləri əvvəlkindəki gerçək rəqəmlərlə uyğunlaş-masa da, biz rəqəmləri arxiv sənədlərində olduğu kimi verməyi qərara aldığımız. Əlbəttə, əlyazmalardakı bəzi yaş hədlərinin tam də-qiq, bəzilərinin isə qeyri-dəqiq olması da təbii bir hal kimi qəbul olunmalıdır. Çünki, həmin dövrdə dövlət tərəfindən rəsmi yaş kağızı verilmir, yaş hədləri əsasən valideynlərin və qohumların dediklərinə, bəzən də xarici görkəmə uyğun (əsasən valideynləri sağ olmayan yaşlılar) müəyyən-ləşdirilirdi.

Kameral siyahılardakı məlumatların dəqiqliyi oxuyub-yazmağı bacaran kənd sakinlərinin ərəb əlifbası ilə atdıqları imzalarla, həmçinin pristav, qəza rəisi və canişinlik idarəsi tərəfindən təs-diq-lənərək rəsmi dövlət sənədinə çevrilirdi. Belə ki, bu dəftərlərin əksəriyyətində ulu babalarımızın öz dəsti-xətti ilə atdıqları o mübarək imzalar da tarixi keçmişimizin müqəddəs yadigarları

kimi bizlər üçün çox önəmlidir.

Əlbəttə, həmin dövrlərdə Borçalı mahalında və ona yaxın bölgələrdə yerli səciyyə daşıyan çoxlu kənd, nəsil və ailə miqrasiyaları, yerdəyişmələri də olub. Sahibkar kəndlilərdən bəziləri və hətta ruhanilər də müəyyən səbəblər üzündən yerlərini tez-tez dəyişməyə məcbur olublar. Gedənlərdən qayıdanlar da olub, qayıtmayanlar da. Çağdaş yaşayış yerlərinin yaxınlığında bir sıra yaşayış məntəqələri də olub (Qarapərili, Polkovnikli, Kültəpəli, Baraxlı, Şeytanlı və s.). Mürəkkəb təbii şəraitlə bağlı həmin ərazilərdə yaşayanların, yerdəyişənlərin, yaylaq-qışlaq adamlarının böyük bir qismi siyahıdan kənar qalıb.

Bütün bunlara baxmayaraq, təhrir dəftərlərindən, arxiv sənədlərindən bizə boylanan doğma isimlər “bizləri oxuyun, biz sizin keçmişinizi, bugününüzü və gələcəyinizi yaradan ulu tarixin səhifələriyik”, - deyir. Onları unutmaq özümüzü unutmaq deyilmi?! O doğma insanları, ulu babalarımızı bugünümüzdə gətirmək özümüzü gələcəyə aparmaq deyilmi?!

Ulu babalarımızı bugünkü və gələcək nəsillərə təqdim etməyin son dərəcə vacibliyini və əhəmiyyətini duyaraq keçmişə və gələcəyə olan mənəvi borcumuzu ödəməyə çalışdıq.

Bu kitabın gələcəkdə də ötən yüzillərdəki tarixi kimliyimizin qaranlıq səhifələrinə işıq tuta biləcək bir mənəbəyə çevriləcəyinə indidən inanırıq.

VALEH HACILAR,
Gürcüstan Ədəbiyyatşünaslıq
EA-nın həqiqi üzvü, professor

ARIXLI KƏNDİ - 1821-Cİ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 686,
vərəq 55-59)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
907	Qara İbrahim İbrahimxəlil oğlu <i>qardaşları:</i> 1. Əli 2. Əhməd 3. Eyif 4. İmirzali	<i>koxa</i> <i>yəni "Eyyub"</i>
908	Usub Abdulla oğlu <i>oğlu</i> Aslan <i>qardaşı</i> Eyyub	
909	Alı Mustafa oğlu <i>qardaşları:</i> 1. Musa 2. İsa	
910	Qurban Mustafa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Alı 2. Mustafa <i>qardaşları:</i> 1. Kərim 2. Musa	
911	Məmməd Qazı oğlu <i>oğulları:</i> 1. Mustafa 2. Tanrıverdi <i>qardaşları:</i> 1. Mustafa 2. Allahverdi	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
912	Akkaveyip (?) Şərif oğlu <i>oğulları:</i> 1. Xaliməmməd 2. Məmməd 3. Allahverdi	
913	Alı Mahmud oğlu <i>oğlu</i> Mahmud	
914	Alı Ayvaz oğlu <i>oğlu</i> Sulməmməd	
915	İman Haqverdi oğlu <i>oğlu</i> Haqverdi	
916	Pirməmməd Əhməd oğlu	
917	Pirməmməd Alı oğlu <i>oğlu</i> Alı	
918	Məhəmməd Molla oğlu <i>qohumları:</i> 1. Abdulla 2. Alı	
919	Xəlil Qaradırna (?) oğlu oğlu Nəsib	
920	İsmayıl Mehdi oğlu <i>oğulları:</i> 1. Əhməd	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
921	2. İskəndər 3. Allahverdi Vəli Əhməd oğlu <i>qardaşı</i> Şıxalı	
922	Cəfər Mehrab oğlu <i>oğlu</i> İbrahim <i>qardaşı</i> Usub	
923	Abdulla Molla Vəli oğlu <i>oğlu</i> Musa	
924	Məmməd İsa oğlu <i>oğlu</i> Tanrıverdi <i>qardaşları</i> Məmməd Emin	
925	Bayram Minnət oğlu <i>qardaşı</i> Məmməd	<i>1819-cu ildə xaricə gedib, 1821-ci ildə qayıdıb</i>
926	Eyyub oğlu Həmzə <i>oğulları:</i> 1. Eyyub 2. Mustafa 3. Məmməd	
927	Abdulla Şərif oğlu <i>oğulları:</i> 1. Namaz 2. Əhməd	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
928	<p>3. İman <i>qardaşları:</i> 1. Abdulla 2. İbrahimxəlil</p> <p>Ömər Mustafa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Qəhrəman 2. Mustafa <i>qardaşları:</i> 1. Məmmədxəlil 2. Pirməmməd 3. Məmməd</p>	
929	Əhməd Allahverdi oğlu <i>oğlu</i> Aman	
930	Nimin (?) Məmməd oğlu <i>oğlu</i> Namaz	
931	Xaiməmməd Namaz oğlu	
932	Səfər Məmməd oğlu <i>oğulları:</i> 1. Namaz 2. Məmməd	
933	Bayram Aba (?) oğlu	
934	Allahverdi Kamal oğlu	
935	Qurban Söyün oğlu <i>oğulları:</i> 1. Söyün	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
936	<p>2. Alı 3. Məmməd</p> <p>Mustafa Ayvaz oğlu <i>oğulları:</i> 1. Bayram 2. Oruc 3. Alı</p>	
937	<p>Məmməd Ayvaz oğlu</p>	
938	<p>Alı Vəli oğlu <i>oğulları:</i> 1. İbrahim 2. Qurban 3. Pirməmməd <i>qardaşı</i> Emin</p>	
939	<p>Şamməmməd Abdul oğlu <i>oğulları:</i> 1. Məmməd 2. Əhməd</p>	
940	<p>Nəbi Novruz oğlu</p>	
941	<p>Məmməd Novruz oğlu <i>oğulları:</i> 1. Hacıməmməd 2. Xasməmməd 3. Allahverdi</p>	
942	<p>Xəlil Kosa oğlu <i>qardaşı</i> Vəli</p>	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
943	Nəcəf Alı oğlu <i>oğulları:</i> 1. Mustafa 2. Alı 3. Nəsib	
944	Bayram Əhməd oğlu <i>oğulları:</i> 1. Nuru 2. Əhməd	
945	İsmayıl Bayram oğlu <i>oğulları:</i> 1. Oruc 2. Qurban	
946	Məmməd Dəmirçi oğlu <i>oğlu</i> Allahverdi	
947	Aşur Alı oğlu <i>oğlu</i> Alı <i>qardaşı</i> Usub	
948	Mustafa Söyün oğlu <i>qardaşı</i> Nəbi	
949	Mustafa Məmməd oğlu <i>oğlu</i> Məmməd	
950	Nəsib Yolçu oğlu <i>oğulları:</i> 1. Yolçu 2. Alı	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
951	Məmməd Aşır oğlu <i>oğulları:</i> 1. Nağı 2. Xasməmməd <p style="text-align: center;"><i>Kasıblar:</i></p>	
952	Söyün oğlu Söyün <i>qardaşı</i> Nəbi	
953	Əhməd Qaladar oğlu <i>qardaşı</i> Alı	<i>bəlkə də</i> "Qələdar oğlu"
954	Qasım Əhməd oğlu <i>qardaşı</i> Əhməd	

ARIXLI KƏNDİNİN AĞALARI – 1831-Cİ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 1254,
vərəq 147;
fond 2, siyahı 1, iş № 2672)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
1	Eyyub ağa Alı ağa oğlu <i>qardaşları:</i> 1. Mustafa 2. Məmməd 3. Emin	16 12 10 6	<i>Arıxlı kəndi 15 ildən çoxdur ki, irsən Alı ağa tərəfindən idarə olunur.</i>
2	Mirzalı ağa İbrahimxəlil ağa oğlu <i>qardaşları:</i> 1. Alı 2. Eyyub 3. Allahverdi 4. Mahmud	26 20 18 12 8	<i>Kənd 37 evdən ibarətdir.</i>

ARIXLI KƏNDİ - 1843-CÜ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 2047,
vərəqlər 364-374)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
1	Musa Mustafa oğlu <i>oğlu</i> Qurban <i>qohumu</i> 1. Alı <i>onun oğlu</i> İbrahim 2. Mustafa	32 3 27 1 15	<i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1852</i>
2	Məmməd Qazı oğlu <i>oğulları:</i> 1. Hacı 2. İsa <i>qardaşları:</i> 1. Allahverdi 2. Vəli	42 10 6 32 26	<i>vəfatı - 1850</i> <i>Məmməd Qazı</i> <i>oğlunun adı gös-</i> <i>tərilən oğulları və</i> <i>qardaşları 1860-cı</i> <i>ildə Mariana* kən-</i> <i>dinə köçüblər</i>
3	Məmməd Şərif oğlu <i>qardaşı</i> Allahverdi <i>qohumu</i> Tanrıverdi	28 20 16	<i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1849</i> <i>vəfatı - 1850</i>
4	Namaz Şərif oğlu <i>qardaşı</i> Süleyman	25 19	
5	Namaz Şərif oğlu <i>əmisi oğlu</i> Təhməzqulu	28 15	

* Mariana – Məryəmli (Dağ-Arixlı) kəndi (F. V.).

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
6	Yusuf Abdulla oğlu <i>oğulları:</i> 1. Aslan 2. Abdulla 3. Novruzqulu	50 22 20 16	<i>vəfatı - 1857</i>
7	Əyyub Abdulla oğlu	43	<i>vəfatı - 1850</i>
8	Ömər Mustafa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Qəhrəman 2. Qurban <i>qardaşları:</i> 1. İsa <i>onun oğlu</i> Namaz 2. Məmməd <i>qohumu</i> Allahverdi	62 23 16 37 6 27 19	<i>vəfatı - 1845</i> <i>vəfatı - 1856</i> <i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1859</i>
9	Emin Vəli oğlu <i>oğlu</i> Aydəmir <i>qohumları:</i> 1. İbrahim 2. Pirməmməd 3. İsa	45 5 33 20 15	<i>vəfatı - 1850</i> <i>İbrahim və Pirməmməd 1860-cı ildə Mariana kəndinə köçüblər</i>
10	Usub Mehrac oğlu <i>oğlu</i> Allahverdi <i>qardaşları:</i> 1. İbrahim 2. Əhməd	34 5 29 20	<i>Usub və oğlu 1860-cı ildə Mariana kəndinə köçüblər</i> <i>vəfatı - 1857</i> <i>vəfatı - 1857</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
11	Yolçu Vəli oğlu oğlu Nəbi	45 14	vəfatı - 1856 vəfatı - 1860
12	İsa Şıxı oğlu qardaşı Allahverdi	17 10	1860-cı ildə Mariana kəndinə köçüblər
13	Tanrıverdi Məhəmməd oğlu qardaşları: 1. Allahverdi 2. Qurban	23 18 16	vəfatı - 1860
14	Tanrıverdi Mustafa oğlu oğlu Yunus	27 3	vəfatı - 1852 vəfatı - 1857
15	Abdulla Möylə oğlu qardaşları: 1. Alı onun oğlu Mustafa 2. Məhəmməd	32 28 3 22	vəfatı - 1855 vəfatı - 1852 vəfatı - 1850
16	Xanməmməd Möylə oğlu oğulları: 1. Allahverdi 2. Qurban	52 23 20	vəfatı - 1850 vəfatı - 1854
17	Məmməd Emin İsa oğlu oğulları: 1. Namaz 2. Əhməd qohumları: 1. Tanrıverdi 2. İsa	53 20 16 27 17	vəfatı - 1845 Məmməd Eminin adları göstərilən oğulları və qo- humları 1860-cı ildə Mariana kəndinə köçüblər

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
18	Alı Ayyvaz oğlu <i>oğulları:</i> 1. Gülməmməd 2. Musa 3. Allahverdi	47 24 20 16	<i>vəfatı - 1850</i> <i>Alı Ayyvaz oğlunun oğulları Mariana kəndinə köçüblər</i>
19	Hasan Nəsim oğlu <i>oğlu</i> Ocaxverdi	52 25	<i>vəfatı - 1845</i>
20	Əhməd Pirməmməd oğlu <i>oğlu</i> Namaz	29 4	
21	Bayram Namaz oğlu <i>oğlu</i> Mustafa <i>qardaşı</i> Vəli	34 5 24	<i>vəfatı - 1860</i> <i>vəfatı - 1855</i>
22	Osman Xəlil oğlu <i>qardaşı</i> Süleyman	23 19	<i>vəfatı - 1850</i>
23	Namaz Səfər oğlu <i>oğlu</i> Səfər	30 6	
24	Alı Qaladar oğlu <i>oğlu</i> Tanrıverdi <i>qardaşı</i> Budaq	43 5 27	<i>vəfatı - 1848</i>
25	Məmməd Allahverdi oğlu <i>qardaşı</i> Abdulla	23 17	<i>vəfatı - 1857</i> <i>Abdulla 1860-cı ildə Mariana anaya köçüb</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
26	Bayram Çubux oğlu <i>oğlu</i> Oruc <i>onun oğlu</i> İsa	73 30 3	<i>vəfatı – 1850</i> <i>Oruc ailəsi ilə</i> <i>1860-cı ildə Ma-</i> <i>rianaya köçüb</i>
27	Qurban Binnət oğlu <i>oğlu</i> Osman	60 25	<i>vəfatı – 1850</i> <i>Osman 1860-cı</i> <i>ildə Marianaya</i> <i>köçüb</i>
28	Məmməd Comərd oğlu	30	<i>vəfatı - 1850</i>
29	Pirməmməd Satmış oğlu <i>oğlu</i> Vəli	43 21	<i>vəfatı - 1853</i> <i>Vəli Mariana</i> <i>kəndinə köçüb</i>
30	Novruz Haxverdi oğlu	16	
31	Əhməd Şaməmməd oğlu <i>qardaşı</i> Abdulla	30 18	
32	Əhməd Vəli oğlu <i>qardaşı</i> Ömər	20 15	<i>vəfatı - 1857</i>
33	Əmras(x) Allahverdi oğlu	23	<i>Marianaya</i> <i>köçüb</i>
34	Xəlil Tasa oğlu <i>oğlu</i> Osman <i>qardaşı</i> Vəli	40 4 24	<i>vəfatı - 1850</i>
35	Mustafa İlxıçı oğlu	40	<i>vəfatı - 1850</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
36	Məmməd Fətəli oğlu <i>oğlu</i> Novruz	34 5	<i>vəfati - 1854</i> <i>vəfati - 1854</i>
37	Aslan Qurban oğlu	16	
38	Samif Zərəf oğlu <i>oğlu</i> Əhməd	72 20	<i>vəfati - 1850</i> <i>vəfati - 1855</i>
39	Hacı Alı oğlu	34	<i>vəfati - 1854</i> <i>(Aşağı Güləver kəndindən köçüb)</i>

Kəndin ruhanisi: Molla Hasan Molla Alı oğlu (35 yaş)¹

Qeyd: Arıxlı kəndinin 1843-cü ilə aid kameral təsvirinə sonradan əlavə edilmiş qeydlərdən bu kəndin sakinlərinin bir çoxunun 1860-cı ildə Başkeçid bölgəsinin Məryəmli (Dağ-Arıxlı) kəndində məskunlaşdıqları məlum olur. Bu mənbədən faktiki olaraq Dağ-Arıxlı kəndinin 1860-cı ildə sakinləri barədə də məlumatları əldə etmiş oluruq (*F. V.*).

* Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 2049.

ARIXLI KƏNDİNİN AĞALARI – 1843-CÜ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 2048, vərəq 26)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
1	Alı ağa* Eyyub ağa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Eyyub ağa 2. Mustafa ağa 3. Məmməd ağa 4. Emin ağa 5. Abdulla ağa 6. Məmmədali ağa 7. Süleyman ağa	58 28 24 22 18 15 10 5	<i>“praporşik” rütbəsində olub</i>
2	Mirzə Alı ağa İbrahimxəlil ağa oğlu <i>oğlu Əhməd</i>	38 5	<i>“ağaların qohumu” qeydi var (Böyük ehtimalla bu qeyddə Mirzəli ağanın Alı ağa Eyyub ağa oğlu ilə qohum olmasına vurğu edilir)</i>
3	Alı ağa İbrahimxəlil ağa oğlu <i>oğlu Vəli</i> <i>qardaşları</i> 1. Allahverdi ağa 2. Mahmud	34 3 24 20	
4	Eyyub ağa İbrahimxəlil ağa oğlu <i>oğulları:</i> 1. İsa 2. Musa	30 6 2	

* Alı ağa barədə daha ətraflı bax: F.Valehoğlu. Qarapapaqlar və onların XIX əsr hərbi tarixi. Bakı 2005. s. 35-40; F.Valehoğlu. Arıxlı Alı ağa, “Qarapapaqlar” dərgisi, 2008, № 16, s. 8-11.

ARIXLI KƏNDİ – 1860-Cİ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 2, iş № 229,
vərəqlər 112-120)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	<i>Dövlət kəndliləri:</i>		
1 (-)	Tanrıverdi Allahverdi oğlu	15	
2 (-)	Aslan Hacı Yusuf oğlu <i>oğlu</i> Qurban <i>qardaşı</i> Hacı Şərif	42 12 31	<i>Əvvəlki siyahıda qeydə alınmayıb (q/a)</i>
3 (1)*	Musa Mustafa oğlu <i>oğlu</i> Qurban	60 20	
4 (1)	Mustafa Qurban oğlu <i>qardaşları:</i> 1. Məşədi 2. Bayram	30 25 2	
5 (4)	Namaz Şərif oğlu <i>oğulları:</i> 1. Söyün 2. Əhməd <i>qohumu</i> İsmayıl <i>qardaşı</i> Süleyman	60 10 4 12 38	

* **Qeyd:** Mötərizədəki rəqəmlər ailənin əvvəlki siyahıdakı qeydiyyat nömrəsini göstərir (V. H.).

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
6 (5)	Namaz Şərif oğlu <i>oğlu</i> İbrahim <i>qohumu</i> Təhməzqulu <i>onun oğlu</i> Tanrıverdi <i>onun qardaşı</i> Musa	50 6 35 5 33	<i>q/a</i>
7 (6)	Yusuf Abdulla oğlu <i>oğulları:</i> 1. Aslan 2. Abdulla <i>onun oğlu</i> Bayram 3. Ömər	75 35 25 10 22	<i>q/a</i>
8 (-)	İbrahimxəlil Ömər oğlu <i>qardaşları:</i> 1. Mustafa 2. Bayram	33 40 25	<i>q/a</i>
9 (8)	İsa Mustafə oğlu <i>oğulları:</i> 1. İlyas 2. Musa	65 26 12	
10 (-)	Alı Hasan oğlu <i>oğulları:</i> 1. Xəlil 2. Cəmil 3. Yusif	60 20 18 1	<i>q/a</i>
11 (9)	Emin Vəli oğlu <i>oğlu</i> Aydəmir <i>qohumu</i> Əhməd	55 15 41	<i>q/a</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	<i>onun oğulları:</i> 1. Əli 2. Nəsib	13 12	
12 (9)	İbrahim Əli oğlu <i>oğulları:</i> 1. Qurban 2. İsmayıl	50 15 10	
13 (-)	Alı Musa oğlu <i>oğlu</i> Məmməd	40 5	
14 (13)	Allahverdi Tanrıverdi oğlu	30	
15 (-)	Pirverdi Mustafa oğlu <i>oğlu</i> Məmməd <i>qardaşı</i> Allahverdi	50 6 20	<i>q/a</i>
16 (-)	Pirməmməd Alı oğlu <i>qardaşı</i> Qurban	20 15	<i>q/a</i>
17 (19)	Ocaqverdi Nəsib oğlu <i>oğlu</i> İbrahim <i>qardaşı</i> Nəsib	40 4 30	<i>q/a</i>
18 (20)	Əhməd Pirməmməd oğlu <i>oğulları:</i> 1. Namaz 2. Pirməmməd 3. İsmayıl <i>qardaşı</i> İbrahimxəlil <i>onun oğlu</i> Süleyman	56 18 15 12 30 4	<i>q/a</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
19 (21)	Vəli Ayvaz oğlu	30	
20 (22)	Süleyman Xəlil oğlu <i>oğlu</i> Osman <i>qardaşı</i> İbrahim	40 5 20	
21 (23)	Namaz Cəfər oğlu <i>oğulları:</i> 1. Səfər 2. Musa <i>qardaşı</i> Məmməd	60 20 12 30	
22 (-)	Əhməd Bayram oğlu <i>oğlu</i> Qasım	50 23	
23 (30)	Novruz Məmməd oğlu <i>oğlu</i> Məmməd <i>qardaşı</i> Alı	25 2 18	<i>q/a</i>
24 (31)	Əhməd Şahməmməd oğlu <i>oğulları:</i> 1. Şahməmməd 2. Xanməmməd <i>qardaşı</i> Abdulla	50 12 9 30	
25 (32)	Əhməd Vəli oğlu <i>qardaşı</i> İsa <i>onun oğlu</i> Vəli	45 35 20	<i>q/a</i>
26 (34)	Xəlil Osman oğlu <i>oğulları:</i> 1. Osman	53 20	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	2. Süleyman 3. Vəli	15 4	
27 (-)	Nəbi Novruzalı oğlu <i>oğulları:</i> 1. Novruz 2. Dəvrişalı	80 30 25	<i>q/a</i>
28 (-)	Məmməd Haxçı Vəli oğlu <i>oğulları:</i> 1. Piri 2. Pirverdi <i>qohumları:</i> 1. Tanrıverdi 2. Musa 3. Balakişi	51 3 1 30 23 10	<i>q/a</i>
29 (-)	Süleyman Haxçı Vəli oğlu <i>qardaşı</i> Oruc	30 25	<i>q/a</i>
30 (-)	Musa Möylə oğlu <i>oğlu</i> Ömər <i>qardaşları:</i> 1. Mustafa 2. Əhməd 3. Bayram 4. Qurban	40 5 20 18 15 10	<i>q/a</i>
31 (-)	Hasan Alı oğlu <i>oğulları:</i> 1. Alı 2. Cəfər 3. Mustafa	70 25 20 10	<i>q/a</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
32 (-)	İbrahim Kərim oğlu <i>oğlu</i> Əmin <i>qohumu</i> Əbdurrəhman	35 3 15	<i>q/a</i>
33 (-)	Namaz İsmayıl oğlu <i>oğlu</i> Yusuf	70 30	<i>q/a</i>
34 (24)	Budaq Qaladar oğlu <i>oğulları:</i> 1. Kazım 2. Nəbi <i>qohumları:</i> 1. Tanrıverdi 2. Allahverdi 3. Adıgözəl <i>onun qardaşı</i> İbrahim <i>oğlu</i> Daşdəmir	45 10 5 20 30 23 20 18	
35 (24)	Alı Qaladar oğlu <i>oğlu</i> Tanrıverdi	50 6	
36 (-)	Süleyman Xanməmməd oğlu <i>qardaşı</i> Yusif	5 3	
37 (-)	Tanrıverdi Şərif oğlu	6	
38 (-)	Molla Məmməd Maqsud oğlu <i>oğulları:</i> 1. Mustafa 2. Musa 3. Yusuf	60 1 6 2	<i>q/a</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
39 (-)	Alı Molla Hasan oğlu	2	
40 (-)	Süleyman Söyün oğlu oğlu Məmməd qardaşları: 1. İbrahim 2. Oruc	40 3 20 15	q/a
41 (-)	Asdan Vəli oğlu	30	q/a
42 (37)	Aslan Qurban oğlu	35	
43 (-)	Musa Molla Vəli oğlu oğlu --- qardaşı Allahverdi	40 1 25	q/a adı yazılmayıb
44 (-)	Yusuf Dədə İbrahim oğlu qardaşı Vəli	30 25	q/a
Kəndin ruhanisi:			
45 (-)	Molla Kazım Molla Nəbi oğlu	20	Cəmi 45 ev, 148 kişi, 113 qadın

**ARIXLI KƏNDİNİN AĞALARI, RUHANİLƏRİ VƏ
MAAFLARI* - 1860-CI İL**

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 2, iş № 234,
vərəq 346)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	<i>Ağalar:</i>		
1	Eyyub ağa Alı ağa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Uğurlu ağa 2. İsa ağa 3. Cəmil 4. Kərim <i>qardaşı</i> Abdulla ağa <i>onun oğlu</i> Xəlil ağa	45 15 6 4 2 30 4	
2	Mustafa ağa Alı ağa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Alı ağa 2. Adil	40 7 5	
3	Məmməd ağa Alı ağa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Rüstəm 2. İsmayıl <i>qardaşı</i> Emin ağa	35 7 6 30	
4	Məmmədalı ağa Alı ağa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Musa ağa 2. Şamxal ağa <i>qardaşı</i> Süleyman	25 5 2 20	

* maaf – hər cür vergi və mükəlləfiyyətdən azad olan kəndli

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
5	Mirzalı ağa İbrahimxəlil ağa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Əhməd 2. Usub 3. İbrahim	50 25 10 5	
6	Eyyub ağa İbrahimxəlil ağa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Musa 2. İsa 3. Bayram 4. Mustafa	55 20 25 7 5	
7	Allahverdi ağa İbrahimxəlil ağa oğlu	40	
8	İbrahimxəlil ağa Alı ağa oğlu <i>Ruhanilər:</i> Molla Hasan Nəbi oğlu <i>oğulları:</i> 1. Əbdürrəhman 2. Əbdülhəmid <i>qardaşı</i> Molla Kazım <i>Maaflar:</i> Mustafa ağa Musa ağa oğlu <i>qardaşları:</i> 1. Əli 2. Şirin <i>əmisi oğlanları:</i> 1. Yəhya ağa 2. Allahverdi 3. Qara ağa	12 52 10 5 20 30 25 20 15 25 15	

KOLAYIR (KOLAGİR)* KƏNDİ - 1823-CÜ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 812,
vərəqlər 281-282)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	<i>Təhkimli kəndlilər:</i>		
1	Süleyman oğlu Qurban <i>oğulları:</i> 1. Bayram 2. Namaz		<i>Kapitan knyaz Dmitri Orbelianovun kəndlisi</i>
2	Yolçu oğlu Bayram		
3	Yusub Qazaxlı		
4	Bədəl Ocaqqulu oğlu		<i>“kasıb” qeydi var</i>
5	Səfəralı oğlu Emin <i>qardaşı</i> İbrahim		
6	Bayram Vəli oğlu		
7	Eyvaz Əhməd oğlu <i>qardaşı</i> Bayram		
8	Vəli oğlu Allahverdi <i>qardaşı</i> Qoca		

* Orijinalda “Tatar Kolayırı” («Татарский Кологир») kimi göstərilib (F.V).

KOLAYIR (KOLAGİR) KƏNDİNİN AĞALARI – 1831-Cİ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 1254,
vərəq 144)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
1	Oruc ağa Qurbanəli oğlu <i>qardaşları:</i> 1. Hüseyn <i>onun oğlu</i> Qurbanəli 2. İsmayıl <i>onun oğulları:</i> 1. Bayraməli 2. Məmmədəli 3. Bayram 4. Murtuzəli	60 45 10 44 14 10 8 5	
2	Qurban ağa Məhəmmədəli oğlu <i>oğlu</i> Ramazan <i>qardaşı</i> Əbdülqasım	50 8 45	

KOLAYIR (KOLAGİR) KƏNDİ - 1843-CÜ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 2047,
vərəqlər 378-379)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
1	İsmayıl Ağa Qurbanəli oğlu <i>oğulları:</i> 1. Məmməd Əli 2. Bayram 3. Murtuzəli	50 20 18 17	<i>vəfatı - 1853</i>
2	Qurbanəli Ağahüseyn oğlu	22	<i>kəndin koxası</i>
3	Ramazan Qurban oğlu	20	<i>1847-ci ildən axtarışdadır</i>
4	Allahverdi Vəli oğlu <i>oğlu</i> Musa <i>qardaşı</i> Qoca <i>onun oğlu</i> Almədəd	53 8 44 12	
5	İsmayıl Qurban oğlu <i>qohumu</i> Əli	19 24	
6	Məhərrəm Tanrıqulu oğlu <i>oğlu</i> Murtuz	50 10	<i>vəfatı - 1850</i>
7	Bayram Əhməd oğlu <i>oğlu</i> Bəxtiyar	30 6	
8	Mustafa Piri oğlu	57	<i>vəfatı - 1855</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
9	Həsən Hüseyn(alı) oğlu <i>oğlu</i> Mustafa	55 27	<i>vəfatı - 1860</i> <i>vəfatı - 1854</i>
10	Məmməd Ocaxqulu oğlu <i>qardaşı</i> Abbasəli	22 16	
11	Oruc Əmirqulu oğlu <i>oğlu</i> Novruzəli	34 8	
12	Namaz Veysəl oğlu <i>oğlu</i> Məmməd	44 16	<i>vəfatı - 1851</i>
13	Namaz Mustafa oğlu	22	
14	Namaz Tanrıqulu oğlu	30	
15	Adıgözəl İbrahim oğlu	18	
16	Novruz Əliqulu oğlu	25	<i>vəfatı - 1855</i>
17	Yolçu Vəli oğlu <i>qardaşı</i> İsmayıl	40 28	<i>vəfatı - 1853</i> <i>vəfatı - 1854</i>
18	İsmayıl Tanrıverdi oğlu	25	<i>vəfatı - 1855</i>
19	Nəbi Xəlifəqulu oğlu	19	<i>vəfatı - 1860</i>

MOLLA-ƏHMƏDLİ KƏNDİ - 1821-Cİ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 686,
vərəq 92)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
1	Süleyman Ağa Nazar oğlu <i>oğlu</i> Məmməd Bağır <i>qohumu</i> Hacıməmməd	
2	Vəli Məmməd oğlu <i>oğlu</i> Məmməd <i>qardaşları:</i> 1. Mustafa 2. Bayram	
3	Namaz Alı oğlu <i>oğlu</i> Allahverdi <i>qardaşı</i> Qurban	
4	Molla Allahverdi Molla Məmmədcan oğlu <i>Dövlət kəndliləri:</i>	<i>1820-ci ildə İrəvandan gəlmişdir</i>
5	Allahverdi Daşdəmir oğlu <i>oğulları:</i> 1. İbrahim 2. Pirməmməd	
6	Məmməd Daşdəmir oğlu <i>oğulları:</i> 1. Alı 2. İbrahimxəlil	

MOLLA-ƏHMƏDLİ* KƏNDİ - 1823-CÜ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 811,
vərəqlər 36-40)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailə üzvlərinin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	<i>Dövlət kəndliləri:</i>		
212	Hasan Hüseynalı oğlu <i>arvadı</i> Yetər <i>oğlu</i> Mustafa <i>qızı</i> Pəri	40 35 7 5	
213	Məmmədqulu Tanrıqulu oğlu <i>arvadı</i> Şallı <i>oğulları:</i> 1. Cəfər 2. Əli <i>qardaşı</i> Məhərrəm	40 30 10 5 25	
214	Məmməd Qasım oğlu <i>arvadı</i> Tükəzban <i>qızı</i> Şarban <i>anası</i> Pəri <i>qardaşı</i> Namaz	42 30 5 60 25	<i>bəlkə də</i> “Şərəbanu”
215	Tanrıverdi İsa oğlu <i>arvadı</i> Niyar	60 40	“Nigar”

* Orijinal əlyazma mətnində “**Bala Kolaıır**” («**Малые Колагир**») kimi göstərilib (F. V.).

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailə üzvlərinin siyahısı	Yaş	Qeydlər
216	<i>oğlu</i> İsa	15	“Xədicə”
	<i>qızı</i> Pəri	10	
	Hümbət Seydi oğlu	50	
	<i>arvadı</i> Xacca	30	
217	<i>oğlu</i> Namaz	12	“Səkinə”
	<i>qızı</i> Mədinə	7	
	Pirverdi Aşırqulu oğlu	30	
	<i>arvadı</i> Səhnə	25	
218	<i>oğlu</i> Məmməd	5	
	<i>qızı</i> Banu	12	
	Oruc Bayram oğlu	50	
	<i>arvadı</i> Pəri	40	
219	<i>oğlu</i> İlyas	12	
	<i>qızı</i> Telli	7	
	Qurban Vəli oğlu	60	
	<i>arvadı</i> Pəri	40	
	<i>qızları:</i> 1. Tükəzban	7	
	2. Banu	10	
	<i>qardaşı</i> Mustafa	45	
<i>onun arvadı</i> Pəri	30		
220	<i>onun oğlu</i> Bayram	8	
	<i>onun qızı</i> Qızıyətər	6	
	Xəlifə Qulu Hüseynalı oğlu	45	
	<i>arvadı</i> Zəhra	20	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailə üzvlərinin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	<i>qardaşları:</i> 1. Oruc <i>onun arvadı</i> Xancığaz <i>onun qızı</i> Xacca 2. Abdulla <i>anaları</i> Şahağa	20 17 2 16 60	
221	Allahverdi Vəli oğlu <i>arvadı</i> Pəril <i>qızı</i> Xəlisə <i>qardaşı</i> Qoca	30 25 5 20	
222	Qurban Məmmədali oğlu <i>arvadı</i> Pəri <i>qızı</i> Xacca <i>qardaşları:</i> 1. Əbdülqasım <i>onun arvadı</i> Zeynəb 2. Allahverdi	50 30 3 40 30 15	<i>koxa</i>
223	Mustafanın dul arvadı Şarban	50	
224	İbrahim Vəli oğlu <i>oğulları:</i> 1. Novruz 2. İsgəndər	29 5 3	<i>Yetimoğlu</i> <i>kəndinə</i> <i>köçüblər</i>
225	Zülfiqar Adıgözəl oğlu <i>oğlu</i> Qurban		<i>Siqnax qəzası-</i> <i>nın Qaracala</i> <i>kəndinə kö-</i> <i>çüblər</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailə üzvlərinin siyahısı	Yaş	Qeydlər
226	Bazal Əjdər oğlu		<i>226, 227, 228 və 229 nömrələri altında qeydiyyata alınmış sakinlər Qaraçöpə və Qazağa köçübdürlər</i>
227	Amin Səfəralı oğlu		
228	Bayram Vəli oğlu		
229	Allahverdi Əli oğlu <i>oğulları:</i> 1. Namaz 2. İsa		

MOLLA-ƏHMƏDLİ* KƏNDİ - 1843-CÜ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 2047,
vərəqlər 604-605)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
1	Emin Gülmurad oğlu oğlu Süleyman	49 8	<i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1853</i>
2	İsmayıl Alı oğlu <i>oğulları:</i> 1. Qurban <i>onun oğlu</i> Usub 2. Bəkir 3. Mustafa	58 40 9 26 24	<i>1850-ci ildə</i> <i>Cəfərli kəndinə</i> <i>köçüblər</i> <i>vəfatı - 1855</i>
3	Məmməd Mustafa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Cəfər 2. Qurban <i>qardaşı</i> Bayram	51 10 4 30	<i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1854</i>
4	Namaz Alı oğlu <i>oğulları:</i> 1. İsmayıl 2. Bayramalı	46 16 7	<i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1854</i>
5	Qurban Əli oğlu <i>oğulları:</i> 1. Həsən 2. İbrahim	34 8 5	<i>vəfatı - 1856</i> <i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1857</i>

* Əlyazmada “Kolagir və ya Molla Əhmədli” kimi göstərilir (F. V.).

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
6	Məmməd Yolçu oğlu <i>qardaşı Əli</i> <i>kürəkəni</i> Mustafa (tat) <i>onun oğlu</i> Cabbar	25 23 40 3	<i>vəfati - 1855</i> <i>vəfati - 1853</i> <i>vəfati - 1851</i> <i>1850-ci ildə</i> <i>Hasanxocalıya</i> <i>köçüb</i>
7	Hacı Molla Əhməd oğlu <i>oğulları:</i> 1. Əhməd 2. Aşır <i>qardaşı</i> İsmayıl	27 5 3 25	<i>vəfati - 1850</i> <i>vəfati - 1856</i> <i>və ya "Əmir"</i> <i>vəfati - 1856</i>
8	Hasan Hüseyn oğlu <i>oğulları:</i> 1. Allahverən 2. Hüseyn	38 9 4	<i>vəfati - 1850</i>
9	Nəbi Haxnəzər oğlu <i>qardaşı</i> Əli	24 10	<i>vəfati - 1855</i> <i>vəfati - 1856</i>
10	Molla Bağır Haxnəzər oğlu <i>oğlu</i> Süleyman	27 6	<i>vəfati - 1850</i> <i>vəfati - 1859</i>

BALA-MUĞANLI KƏNDİNİN AĞALARI – 1831-Cİ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 2, siyahı 1, iş № 2672)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
1	Məmmədخان Məmməd Rəfi ağa oğlu	<i>1826-cı ildən etibarən irsən ağahq imtiyazına sahibdir.</i> <i>Kənd 32 evdən ibarətdir.</i>

BALA MUĞANLI KƏNDİ – 1843-CÜ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 2047,
vərəqlər 373-380)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
1	Məmməd Sədulla oğlu <i>oğulları:</i> 1. Məmməd <i>onun oğlu</i> Astan 2. İsa 3. Əyyub 4. Əli	57 27 5 15 10 8	<i>vəfatı - 1845</i> <i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1846</i> <i>vəfatı - 1853</i>
2	Molla Məmmədcan Məmməd Vəli oğlu <i>oğlu</i> Qasım <i>qardaşı</i> Allahverdi <i>onun oğlu</i> Məmməd Vəli	34 10 23 5	<i>vəfatı - 1848</i> <i>vəfatı - 1843</i> <i>vəfatı - 1848</i>
3	İsmayıl Yolçu oğlu <i>oğulları:</i> 1. Novruz 2. Oruc <i>qohumu</i> Ağamalı <i>onun oğlu</i> Dövlət	64 15 12 30 3	<i>vəfatı - 1845</i>
4	Söyün Möylə oğlu <i>oğulları:</i> 1. Əmirastan 2. Hasan 3. Mehdi 4. Allahverdi	57 30 20 18 12	<i>vəfatı - 1846</i> <i>vəfatı - 1848</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
5	Pirverdi Ocaxverdi oğlu <i>oğlu</i> Ocaxverdi <i>qardaşları:</i> 1. Ağacan 2. Möylə	32 8 30 27	<i>vəfatı - 1856</i> <i>vəfatı - 1848</i>
6	Allahverdi Söyünalı oğlu <i>oğlu</i> Məmməd Həsən <i>qohumları:</i> 1. Nağı 2. Yaqub	40 15 28 18	<i>vəfatı - 1855</i> <i>vəfatı - 1857</i> <i>vəfatı - 1850</i>
7	Əli Molla oğlu	25	<i>vəfatı - 1856</i>
8	Xəlil Tanrıverdi oğlu <i>oğulları:</i> 1. Şah Söyün 2. Hüseyin 3. İsmayıl 4. Bayram	50 20 15 12 10	<i>kəndin koxası</i> <i>vəfatı - 1853</i> <i>vəfatı - 1854</i> <i>vəfatı - 1854</i> <i>Qardaşlardan Hüseyin və Bayram 1848-ci ildə Kültəpəli kəndinə köçüblər</i>
9	Novruz Qurbanalı oğlu <i>oğlu</i> Mustafa	40 10	
10	Bayram Dərviş Alı oğlu <i>oğulları:</i> 1. Məhərrəm 2. Süleyman	50 16 8	<i>vəfatı - 1846</i> <i>vəfatı - 1850</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
11	Alı Dərviş Alı oğlu <i>oğlu Əhməd</i>	30 10	<i>vəfatı - 1853</i> <i>vəfatı - 1850</i>
12	Həsən Şahməmməd oğlu <i>oğlu Əli</i> <i>onun oğulları: 1. Həsən</i> <i>2. Məmməd</i>	64 25 4 2	<i>vəfatı - 1847</i> <i>vəfatı - 1860</i> <i>vəfatı - 1853</i>
13	Hasan Qoca oğlu <i>qardaşı Hüseyin</i>	18 12	<i>vəfatı - 1852</i>
14	Oruc Abdulla oğlu <i>qardaşı Tağı</i>	35 17	<i>vəfatı - 1853</i> <i>vəfatı - 1850</i>
15	İmamali Bayram oğlu <i>oğulları: 1. Əli</i> <i>2. Astan</i>	55 17 7	<i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1856</i> <i>vəfatı - 1845</i>
16	Məmmədəli Qurbanəli oğlu	30	<i>vəfatı - 1852</i>
17	Namaz Yolçu oğlu <i>qardaşı Əzizəli</i>	15 6	
18	Emin Bayram oğlu <i>qardaşı Məmməd</i>	25 16	<i>vəfatı - 1856</i>
19	Namaz Möylə oğlu <i>oğulları: 1. Guryan</i> <i>2. Bayram</i>	40 25 19	<i>vəfatı - 1855</i> <i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1850</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
20	Qurban Ovçuxan oğlu <i>qardaşı</i> Şahverdi	37 19	<i>vəfatı - 1853</i> <i>vəfatı - 1856</i>
21	Süleyman Əmir oğlu <i>qardaşı</i> Daşdəmir	44 19	<i>vəfatı - 1855</i> <i>vəfatı - 1850</i>
22	Məmməd Namaz oğlu	14	
23	Qurban Xudaverdi oğlu <i>qardaşı</i> Əli	20 12	
24	Hüseyn Sadıx oğlu	30	<i>vəfatı - 1851</i>
25	Nəbi Əli oğlu <i>oğulları:</i> 1. Əli 2. Məhərrəm	35 7 6	<i>vəfatı - 1850</i>
26	Məhərrəm Oruc oğlu	19	<i>vəfatı - 1854</i>
27	Oruc İrzə oğlu	17	
28	Allahverdi Şəfəqət oğlu <i>oğlu</i> Şahverdi	60 19	<i>vəfatı - 1845</i> <i>vəfatı - 1860</i>
29	Xəlil Məmməd oğlu <i>qardaşı</i> Tanrıverdi	30 25	<i>vəfatı - 1845</i>
30	Namaz Tanrıverdi oğlu <i>oğlu</i> Məmmədsöyün	40 17	<i>vəfatı - 1850</i> <i>vəfatı - 1850</i>

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
31	İsmayıl Vəli oğlu	30	
32	Məmməd Söyün Nəbi oğlu oğlu Nəbi	55 10	<i>vəfatı - 1856</i> <i>vəfatı - 1850</i>
33	Bayram Məmməd oğlu	27	<i>vəfatı - 1850</i>
34	Məmməd Allahverdi oğlu oğlu Əsgər	43 9	<i>vəfatı - 1853</i>
35	Məmmədcan Xudaverdi oğlu oğlu Əyyub	33 7	<i>1845-ci ildə</i> <i>İrəvana</i> <i>köçüblər</i>
36	Əli Talixan oğlu qardaşı Süleyman	15 8	<i>vəfatı - 1860</i> <i>vəfatı - 1853</i>
37	İsmayıl Xudaverdi oğlu	17	<i>vəfatı - 1846</i>
38	Paşa Nağdəli oğlu	22	<i>1855-ci ildə</i> <i>Hamamlıya</i> <i>köçübdür</i>
39	İsmayıl Abdulla oğlu	22	<i>vəfatı - 1857</i>

Kəndin ruhanisi: Molla İrza Qulu (47 yaş)¹

¹ Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 2049.

HASANXOCALI KƏNDİ - 1821-Cİ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 686, vərəqlər 58-59)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
	<i>Şahzadə Feklanın* təhkimli kəndliləri:</i>	
955	Kazım Kərim oğlu	<i>kəndin koxası</i>
956	Məmməd Nəzərli oğlu <i>qardaşları:</i> 1. Musa 2. Binnət	
957	Əhməd Yekə Nəbi oğlu	
958	Qasım Eral oğlu	
959	Bayram Əhməd oğlu	
960	Qara Bədəl Nağdəli oğlu <i>oğlu</i> İsmayıl	
961	Mustafa Ocaxqulu oğlu	
962	Hasan Məmməd oğlu <i>oğlu</i> Əli	

* Fekla (Tekle) Qruzinskaya - Kartli-Kaxetiya çarı II İraklinin qızı, polkovnik knyaz Vaxtanq Dmitrieviç Orbelianinin arvadı (F. V.).

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Qeydlər
963	Hümmət Səfəralı oğlu	
964	Kazım Alı oğlu	
965	Nəbi Alı oğlu	
966	Əhməd Vəli oğlu	
967	Usub Allahverdi oğlu	
968	Cəbrayıl Allahverdi oğlu	
969	İmirzalı Məmmədalı oğlu <i>oğlu Əmir</i>	
970	Əli Bədəl oğlu <i>oğlu İlyaz</i>	
971	Məmməd Əli oğlu <i>qardaşı Usub</i>	
972	Əli Əhməd oğlu	

HASANXOCALI KƏNDİ - 1860-Cİ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 2, iş № 229,
vərəqlər 147-152)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	<i>Dövlət torpağında yaşayan dövlət kəndlisi:</i>		
1	Cabbar Mustafa oğlu	20	<i>Molla-Əhmədli kəndindən gəlib</i>
	<i>Şahzadə Feklanın təhkimli kəndliləri:</i>		
1	İdris İsa oğlu oğlu Məmməd <i>qardaşları:</i> 1. Molla İsmayıl 2. Musa <i>qadınların sayı – 1</i>	35 5 25 15	
2	Əhməd Yolçu oğlu oğlu Mustafa <i>qardaşları:</i> 1. Molla Məmməd 2. Əli <i>qadınların sayı – 2</i>	26 1 23 15	
3	Mustafa Aluş (?) oğlu oğlu Qərib <i>qardaşı Abdulla</i> <i>qardaşı oğlanları:</i> 1. Əhməd onun oğlu Cəbrayıl	35 9 18 30 5	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	2. Məmməd <i>qadınların sayı – 4</i>	6	
4	Aşır Mirəli oğlu <i>oğulları:</i> 1. Dəliməmməd 2. Alməmməd <i>qadınların sayı – 3</i>	50 9 12	
5	Allahverdi Sədi oğlu <i>oğlu</i> Süleyman <i>qardaşları:</i> 1. Mehdi <i>onun oğlu</i> Eyyub 2. Abdulla 3. Mahmud 4. Məmməd <i>qadınların sayı – 4</i>	40 5 35 2 25 20 15	
6	Ramazan Kapjid (?) oğlu <i>oğlu</i> İsa <i>qardaşları:</i> 1. Vəli <i>onun oğulları:</i> 1. Nəsib 2. İbrahim 2. Xəlil <i>qardaşı oğlanları:</i> 1. Əli 2. Məmməd 3. Əhməd <i>qadınların sayı – 8</i>	55 12 40 3 2 25 30 12 15	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
7	Qurban Əhməd oğlu <i>oğlu</i> Əhməd <i>qardaşları:</i> 1. Hübət 2. Molla İsmayıl 3. Abdulla	40 1 30 25 7	
8	Zülfüqar (?) Qulu İsmayıl oğlu <i>oğulları:</i> 1. İsmayıl 2. Vəli 3. Məmməd Əli 4. İlyas <i>qardaşları:</i> 1. Allahyar <i>onun oğulları:</i> 1. Mehdi 2. Yusuf 3. Mustafa 2. Namaz <i>onun oğlu</i> Nəbi <i>qadınların sayı – 7</i>	50 15 10 6 2 40 12 8 3 25 2	
9	Əhməd Alı oğlu <i>oğlu</i> Musa <i>qardaşları:</i> 1. Musa 2. Tanrıverdi <i>qardaşı oğlu</i> Haxverdi <i>onun oğlu</i> Allahverdi <i>qadınların sayı – 4</i>	42 2 15 10 35 8	
10	İsmayıl Alı oğlu <i>qardaşları:</i> 1. Nəbi	25 20	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	2. Əli <i>qadınların sayı – 3</i>	7	
11	Binnət Musa oğlu <i>oğulları:</i> 1. Miri (?) Məmməd 2. Nəzərəli <i>qardaşı oğlu</i> Hacı <i>onun oğlu</i> İbrahim <i>qadınların sayı – 6</i>	40 10 6 30 5	
12	Abdulla Məmməd oğlu <i>oğulları:</i> 1. Məmməd 2. Əhməd 3. İbrahim 4. Mahmud <i>qohumları:</i> 1. Məhərrəm 2. Məmməd <i>qadınların sayı – 4</i>	55 25 15 12 5 30 20	
13	Hacı Hüseyin oğlu <i>oğulları:</i> 1. İbrahimxəlil 2. Söyün 3. Hasan 4. Ömər <i>qardaşı</i> Pirməmməd	53 15 12 7 2 30	
14	Xəlil Hübət oğlu <i>oğulları:</i> 1. Hasan	40 15	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
15	<p>2. Süleyman 3. İsmayıl <i>qardaşı</i> Namaz (?) <i>onun oğlu</i> Qurban <i>qohumları:</i> 1. Səfər Alı 2. Hümbət <i>qadınların sayı</i> – 8</p> <p>Musa Molla Mustafa oğlu <i>qardaşı</i> Məmməd</p>	<p>12 5 32 8 20 15</p> <p>6 3</p>	<p><i>Cəmi 16 ev, 86 kişi, 72 qadın</i></p>

DAŞDIQULLAR KƏNDİ - 1860-Cİ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 2, iş № 234,
vərəqlər 639-641)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
1	<p style="text-align: center;"><i>Mülkədar torpağında yaşayan dövlət kəndlisi:</i></p> <p>Yolçu Gülməmməd oğlu oğlu Məmməd</p>	30 2	
2	<p style="text-align: center;"><i>Knyaginya Yelene Orbelianovanın təhkimli kəndliləri:</i></p> <p>Mustafa Hüseyin oğlu oğulları: 1. Hüseyin onun oğlu Əhməd 2. Şıxı qardaşı İsmayıl</p>	50 30 6 21 45	
3	<p style="text-align: center;"><i>Knyaz Georgi Kaplanoviç Orbelianovun təhkimli kəndliləri:</i></p> <p>Hümbət Əhməd oğlu oğlu Əhməd qardaşı Taqa</p>	40 2 20	
4	<p style="text-align: center;"><i>Knyaz Nika Orbelianovun təhkimli kəndlisi:</i></p> <p>İsmayıl Hacı oğlu oğlu Nəsib</p>	30 10	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	<i>Knyaginya Manana Orbelianovanın təhkimli kəndlisi:</i>		
5	Məmməd İbrahim oğlu	20	
	<i>Knyaz İvan Muxranskinin təhkimli kəndliləri:</i>		
6	Nəbi Cəfər oğlu <i>qardaşı</i> İsmayıl	35 10	
7	Allahverən Tanrıverdi oğlu <i>oğulları:</i> 1. Bayram 2. İsmayıl	40 15 5	
	<i>Knyaz Konstantin Orbelianovun təhkimli kəndliləri:</i>		
8	Qara Yusuf İsmayıl oğlu <i>oğulları:</i> 1. Hüseyin 2. Novruz <i>qardaşı</i> Məmməd	50 5 10 20	
	<i>Knyaginya Varvara Soqitovanın təhkimli kəndliləri:</i>		
9	Kazım Allahverdi oğlu <i>oğlu</i> Allahverdi	40 15	

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
	<i>qardaşı oğlu</i> İsmayıl	20	
10	Tanrıverdi Əli oğlu	20	
11	Məmməd Əhməd oğlu <i>oğlu</i> Mustafa <i>qardaşı oğlu</i> İbrahim	30 1 15	
	<i>Knyaginya Manana Orbelianovanın təhkimli kəndliləri:</i>		
12	Hümbət Allahverdi oğlu <i>qardaşı</i> Məmməd	25 35	<i>vəfatı - 1860</i> <i>vəfatı - 1860</i>
	Məmməd Şərif Əfəndi oğlu	25	<i>1860-cı ildə Qazaxdan köçüblər</i>

1843-CÜ İLƏ DAİR ƏLAVƏ QEYDLƏR

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 2047,
vərəq 606)

Ailənin qeydiyyat nömrəsi	Ailədəki kişilərin siyahısı	Yaş	Qeydlər
1	<i>DAŞDIQULLAR və ya AĞBABALI kəndi</i> Yolçu Göycəli oğlu <i>oğlu</i> Qurban	32 8	<i>vəfatı - 1853</i> <i>vəfatı - 1858</i> <i>Şəmşəddil</i> <i>nahiyəsindən</i> <i>köçüblər</i>
1	<i>HASANXOCALI kəndi</i> Tat Xancan	35	<i>İrandan köçüb</i>
1	<i>GÖYTƏPƏ və ya CƏFƏRLİ kəndi</i> Göycə Nurməmməd oğlu <i>oğulları:</i> 1. Əhməd 2. Mustafa	40 10 5	<i>vəfatı - 1853</i> <i>Kaspi vilayə-</i> <i>tindən gəliblər</i>

KƏNDXUDALAR (KOXALAR) - 1817-Cİ İL

(Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivi, fond 254, siyahı 1, iş № 479)

1. İbrahimxəlil ağa (Arıxlı kəndi)
2. Molla Şıxı oğlu Hüseyn (Daşdıqullar kəndi)
3. Ağa Məhəmməd (Saraçlı kəndi)
4. Koxa Hasan Murad oğlu (Polkovnikli* kəndi)

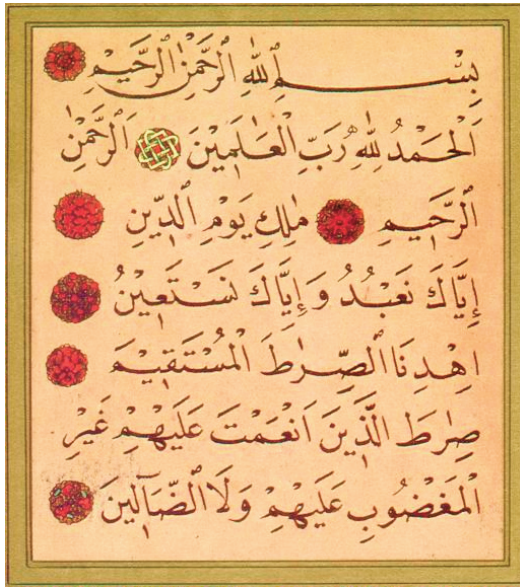

* Bu kənd Daşdıqulların yaxınlığında yerləşib (F. V).

İÇİNDƏKİLƏR

Ulu tariximizin müqəddəs səhifələri (<i>Valeh Hacılar</i>).....	3
Arıxlı kəndi	
1821-ci il	7
1831-ci il (ağalar).....	14
1843-cü il.....	15
1843-cü il (ağalar).....	21
1860-cı il.....	22
1860-cı il (ağalar, ruhanilər və maaflar).....	29
Kolayır (Kolagir) kəndi	
1823-cü il.....	31
1831-ci il (ağalar).....	32
1843-cü il.....	33
Molla-Əhmədli kəndi	
1821-ci il.....	35
1823-cü il.....	36
1843-cü il.....	40
Bala Muğanlı kəndi	
1831-ci il (ağalar).....	42
1843-cü il	43
Hasanxocalı	
1821-ci il.....	48
1860-cı il.....	50
Daşlıqullar	
1860-cı il.....	55
1843-cü ilə aid əlavə qeydlər.....	58
Kəndxudalar (koxalar)1817-ci il.....	59

FATİHƏ SURƏSİ

Bismillahir-Rəhmanir-Rəhim

Əlhəmdü lillahi Rəbbil-ələmin. Ər-Rəhmanir-Rəhim. Maliki yevmid-din. İyyakə-nabüdü və iyyakə-nəstəin. İhdinas-siratəl-müstakim. Siratəl-ləzinə ənəmtə əleyhim. Gəyril-məğdubi əleyhim vələd-dalin. (Amin!)

*Kitab xeyriyyəçilik məqsədilə nəşr olunub və nəsilər üzrə
pulsuz paylanılması nəzərdə tutulub*

ULU BABAN KİM OLUB?
IV KİTAB

Kağız formatı: 60x84, 1x16
Fiziki çap vərəqi: 4

Kitab Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin
mətbəəsində çap olunmuşdur.
Ünvan: AZ1106, Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu,
Nəcəf Nərimanov küçəsi 93.